

M

Kertomus Kouvatsan Piilijoenmaan Hekuman
löytöpaikan tarkastuksesta.

15. 1. 1953 Kouvatsalla päivätyllä kirjeellä ilmoitti maanviljelijä Arvi Suontausta Kouvatsan pitäjän Piilijoenmaan kylässä pienviljelijä Kalle Rantasen omistamalla Hekuma nimisellä tilalla olevan kalmiston ym:ta (ks. k.o. kirjettä, joka seuraa mukana).

Muinaistieteellisen toimikunnan määräyksestä otti allekirjoittanut kyseisen Sääksjärven seudun tarkastuksen kesätyöohjelmaansa; kävin paikalla toukokuussa 1953.

Löytöpaikan sijainti selviää maanviljelijä Arvi Suontaustan kirjeeseensä liittämästä karttaotteesta ja oheistetusta venäläisestä topografikartasta, mihin Hekuman tila on merkitty X:llä. Hekuman tontilla on todellakin matalia kiven ja maansekaisia kumpuja, joiden toisessa päässä on kivi pystyssä. Ovatko ne muinaishautoja, vaiko jotakin muuta on vaikea varmuudella sanoa, ennenkuin ne on tutkittu. Muodoltaan ne kuitenkin poikkeavat tuntemistani hautakummuista ja saattavat olla luonnonkin työtä, varsinkin koska ainakin niiden pintaosa on hiekkaa. Sen sijaan Suontaustan mainitsema hiidenkiuas Hekuman tontilta pohjoiseen olevan pienen notkelman takana saattaa olla todella hiidenkiuas, joskin yksinäisenä ilmiönä seudulla vähemmän uskottavasti. Siitä n. 50 m päässä oleva Suontaustan uhrikiveksi arvelema kivi on luonnon-

työtä.

Helsingissä 3 päivänä marraskuuta 1953.

Ville Luho

Ville Luho

^{Ennen}
M.P. Y. N. 15/167 1953 Kauratsalla 15. I 1953.

19/1-53

Jaap. 19/1-53

Voet.
Käsi-
kirjat

Muinaistieteellinen Seimikunta,
Helsinki.

Vuotaten 24 vuoden takaiseen
kanssakäymiseemme raukkaan
taas kääntyä pisteemme.

Muistelimme reilua illalla kylän
niesten kesken muinaisia, ja tällöin
mainitsi puenviljelijä Kalle Rantasen,
joka omistaa ja asuu Kauratsan
kunnan Puijossaamaan kylässä
sijaitsevaa Heikuma-nimistä tilaa,
että hänen tontillaan on ollut ja
osaksi on edelleenkin kunnial-
lisia matalia kumpuja.

Tarujen ja selvien tosiasioiden
perusteella on selvää, että
Lääksjärven rannoilla on ollut asu-
tusta eihistoriallisella ajalla. Olen
Raavan yrittänyt saada selvää,
missä muinaisen kaluston olisi
sijainnut. Siksi Rantasen puhe kiin-
nosti minua kovasti. Kävin tänä
aamuna heiltä ja paistimme lumen
värään kummin ja päätettiin voidakseni

selittää Teille paremmin asian.
Kummut sijaitsevat moreenimäellä,
joka nyt on n 5 m Tääksjärven pintaa
ylempänä. Näiten on kumpuja
etelärinteeltä. Paljastamamme kum-
pu on n 2 m pitkä ja n 1 m leveä ja
kehä n 30 cm ympäristöään korkeampi.
Sen pituusmitta on mittei tarkasti
etelä-pohjaissuunnassa. Kummun
eteläpäässä on pystyssä kivi, jonka
kärki on n 30-35 cm maanpinnan
yläpuolella. Rantaren kertoi, että
kivenkin kumpujen olevan tässä
suunnassa ja samoin kiven olevan
aino eteläpuoleisessa päässä.
Eraan kiven hän oli väistänyt
peltoa tehdessään syjään. Tämä
oli sikäli erikoinen, että sen
kärjessä oli kuoppa, joka hyvin-
kin voi olla ihmishäden työtä.
Osa kummuista on jo jäänyt rakon-
musten alle ja osa on tavoitetta pel-
toa tehtäessä.

Kumpuihin hän ei ole syven-
mättä kajaunut, mutta pinnassa
hän sanoo olevan moreeniker-
roksen. Heti sen alla on kivila-
delma ja sitten kai taas moreenia.
Kumpujen vieressä on pieni
kuoppa, josta kai tarvittava lisämaa

on otettu.

Kalmistoalueelta pohjoiseen on pieni notkelma jonka jälkeen maanousee äskettäinkin yleemmäksi. Täältä on vähäinen siidenkivaos sekä siitä n. 50 m päässä vähäinen (n. 1-2 hl) kivi, jossa on sievä kuoppa. Siitä vähän lähemmäs. Kiven pohjoisreuna on tasainen kivi pystysuoraksi leikattu. Kuoppa on tässä lappressa ja koultaan aukko n. 10 cm x 5 cm ja syryys n. 7-8 cm.

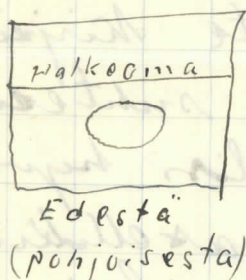
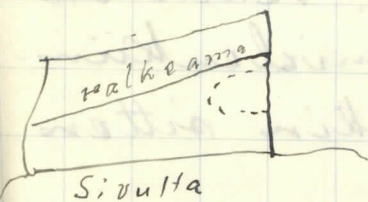
Se saattaa olla irtokiventkin syvä, mutta ei suinkaan ilmestisi.

Mainittamani Heikkuva-nimi ei ole paikkan ikivankka nimi. Se on syntynyt vasta muutama sukupolvi sitten syysti, joka ei kuulu tähän. Nimen kehen vanhin tiedetty nimi on Pannisaprunnan niemi. En ymmärrä sen merkitystä. Jos P:t muutettaisiin k:ksi alkaisi aavistus syttyä: Kan-

Litän ninkunta - uuvilakojen kantajayhteisö - uuvikunta.

Saisi jo suutari nypätä pois lististään.

Litän mukaan Lääksjärven kartan. Liikun olen merkinnyt nolla 1 kalmiston paikan. Nolla 2 olen merkinnyt omistamani Suutarin tilan ran-

nassa olevien merkittävien vallijäännös-
ten paikan. N:lla 3 olen merkinnyt suu-
ren vierinkiven "Kanninkiven" paikan,
tarun mukaan jättiläisen heittämän.
Jylyydetään se vieläkin kientoo
mieltä. Se on muuten hyvin rikkovainen
ja lokerainen. Lopitko: Kanninkivi
= kivi jolle kannetaan lahjoja = urheilin.
N:lla 4 olen merkinnyt lahdan, joka
kantas nimellä: Hämeentanti. Sekin on
miehenkuntoinen, mutta miehenkun-
toista paikannimistöä olisikin sitten
jo runsaamaltikin.

Toivon, että esittäisitte kirjoit-
te mielisitteenne kaluiston suhteen.
Jos pidätte sen oikeana, olisi hyvä
lähettää kirje Kalle Rantasellekin
osoite: Kauratsa Tääksköski. Litten
hän paremmin arostaisi ja varje-
lisi kumpuja.

Toivossa, että löytö olisi aito
merkitsen kunnioittaan

Arvi Luontaus
mr. Kauratsa.

- 1 Kalmisto
- 2 Vallijäänöksä
- 3 Kanninkivi
- 4 Hämeenlahti

